

នៅពេលរដ្ឋបាល និងក្រសួងពេទ្យ និងក្រសួងពេទ្យ
អគ្គនាយកដ្ឋាន និងក្រសួងពេទ្យ និងក្រសួងពេទ្យ

ព័ត៌មានពិនិត្យអនុវត្តន៍ការបោះឆ្នោត

សំណើអ្នកជំនាញ: ០០២/១៤-១៤០០៣-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ផ
ភាគីដាក់ឯកសារ: សហមេធានីរៀបស់លោក អ៊ីវ សារី
ដាក់ឯកសារ: អង្គដំនឹងម្រោះសាលាជំបូង
ភាសាដើម: អង់គ្លេស
កាលបរិច្ឆេទឯកសារ: ២១ វិច្ឆិកា ២០១២

ព័ត៌មានបញ្ជី
TRANSLATION/TRADUCTION
ថ្ងៃខែឆ្នាំ (Date): 21-Nov-2012, 13:07
CMS/CFO: Sann Rada

ចំណាត់ថ្នាក់ការបោះឆ្នោត

ចំណាត់ថ្នាក់ការបោះឆ្នោត ត្រូវបានដោយភាគីដាក់ឯកសារ: ឈាមរណៈ
ចំណាត់ថ្នាក់ការបោះឆ្នោត ក.ស.ច.ស ឬ អង្គដំនឹងម្រោះ ឈាមរណៈ/Public
ចំណាត់ថ្នាក់ក្របេទឯកសារ
ពិនិត្យឡើងវិញចំណោះឯកសារចំណាត់ថ្នាក់ណែនាម៖ នាសន្ទី:
ឈ្មោះប្រធើកត់ត្រា:
ហត្ថលេខា:

នាសនាប័ណ្ណ់ ឱ្យឲ្យ សារី បុន្ណែមបាបុរីយោទនាស្ថិតិយប័ណ្ណ់បាបុរី ឬ ឱ្យឲ្យនាស់
ត្រូវបានបែងចាយនៅល្អាត និងល្អ សំបានកំណត់លក្ខណៈនានាប័ណ្ណ់យោទនាស្ថិតិយប័ណ្ណ់ ឬ ឬ
ប្រធើកត់ត្រា និងបោះឆ្នោត និងក្រសួងពេទ្យ និងក្រសួងពេទ្យ

ឈាមរណៈ

ក្រសួងពេទ្យ ឱ្យឲ្យ សារី

អាជ ឧត្តម

Michael G. KARNAVAS

បញ្ជីអ្នកជំនាញ

នាសនាប័ណ្ណ់ ឱ្យឲ្យ សារី

ថីក្រោម សិល ធម្មន

ថីក្រោម ឈុន ឪនុន

ថីក្រោម ឈុន សុខន

ថីក្រោម Silvia CARTWRIGHT

ថីក្រោម Jean-Marc LAVERGNE

004/07-05-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ដ

ថៃក្រមប្រមិជ្ជ ឆ្ន មនី
 ថៃក្រមប្រមិជ្ជ Claudia FENZ

សេហង្សោរទេសចរណ៍

ជាលាង
 Andrew CAYLEY

ក្រសួងពេទ្យលេខាតិភាគពាណិជ្ជកម្មជាមុន
 ជីថបុជ្ជនឹងទីផ្សេងៗប្រចាំឆ្នាំ

**មេធាវីការពារក្នុងដាក់សេចក្តីជំទាស់ជាក់លាក់ចំពោះប្រព័ន្ធផាត់ និងចម្លើយរបស់សាក្សីផែលបានស្នើឡើង
ដោយ ក.ស.ព. តាមកាលបរិច្ឆេទកំណត់។**

**១. អង្គដំនីជប្រជាពលរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ ដែលខ្លួនឯងប្រើប្រាស់នៅពេលសម្រេចមាត្រី
ចម្លើយជាបាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬប្រព័ន្ធផាត់ អាចត្រូវទូលាយកដឹងសិទ្ធិ ការស្ថារដ្ឋាម្ភាល និង
សក្តីកម្មផ្តាល់មាត់បុរាណ⁶។ អង្គដំនីជប្រជាពលរដ្ឋដើរកើសខ្លាំងទៅលើយុត្តិសារស្ថារបស់
គុណភាព ICTY ក្នុងការសម្រេចរបស់ខ្លួន នឹងទៅបីជាអង្គដំនីជប្រជាពលរដ្ឋដើរកើស
លាស់នូវអន្តានុសិទ្ធិដែលខ្ពស់មាន (ព្រមទាំងវិធីសារស្ថារដែលខ្ពស់មានមេត្តាក្នុងការប្រើប្រាស់អន្តានុសិទ្ធិ
នេះ) ក្នុងការដកចេញកំណត់ហេតុស្ថាប់ចម្លើយសាក្សី ដែលគ្រប់អាជទូលាយកបាន និង/ឬ តម្រូវ
សាក្សីបង្ហាញខ្ពស់មេត្តាក្នុងការសារព័ត៌មាននៃការដំនីជប្រជាពលរដ្ឋប្រកបដ្ឋាម្ភាល⁷។ ការពួកិច្ចដែលមាន
បំផុតរបស់អង្គដំនីជប្រជាពលរដ្ឋក្នុងការគារនោះក្នុងការដំនីជប្រជាពលរដ្ឋប្រកបដ្ឋាម្ភាល⁸ តម្រូវ
អង្គដំនីជប្រជាពលរដ្ឋប្រើប្រាស់អន្តានុសិទ្ធិបែបនេះ ដូចដែលបានទូលាយកើតឡើងប្រកបស់គុណភាព
ICTY⁹។ ចំណុចនេះគឺជាបាក់ពី ជាពិសេសនៅពេលដែលពិចារណាទា អង្គដំនីជប្រជាពលរដ្ឋ**

⁶ សេចក្តីសម្រេចបើសំណើឱ្យរបស់សហរដ្ឋាភិបាល អនុលោមតាមវិធាន ៩៧ ពាក់ពីនឹងការទូលាយកំណត់ហេតុស្ថាប់
ចម្លើយសាក្សី និង ឯកសារទាំង ៨ ដើម្បីអង្គដំនីជប្រជាពលរដ្ឋប្រើប្រាស់ ថ្ងៃទី ២០ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៧ (“សេចក្តីសម្រេច
របស់អង្គដំនីជប្រជាពលរដ្ឋប្រើប្រាស់” E96/7).

⁷ អង្គដំនីជប្រជាពលរដ្ឋប្រើប្រាស់ដោយសារព័ត៌មាននៃការដំនីជប្រជាពលរដ្ឋប្រកបដ្ឋាម្ភាល ៦៧ ដល់ ១៣, ១៧ ដល់ ១៨
និងដើមទី ១៣, ៤០ និង ៥០ បីន្ទូនអង្គដំនីជប្រជាពលរដ្ឋប្រើប្រាស់បានបង្ហាញពីខ្លួនឯងអនុវត្តការពារនៃការដំនីជប្រជាពលរដ្ឋប្រកបដ្ឋាម្ភាល ឬអត់
និងមិនបង្ហាញពីប្រាស់បានបង្ហាញពីខ្លួនឯងអនុវត្តការពារនៃការដំនីជប្រជាពលរដ្ឋប្រកបដ្ឋាម្ភាល។

⁸ អ្នកអាជ្ញាត កទណ្ឌីនឹង Galic, IT-98-29-AR73.2, សេចក្តីសម្រេចបើសំណើឱ្យទូលាយក្នុងការដំនីជប្រជាពលរដ្ឋប្រើប្រាស់ ៩៧ ស្តី (គ),
ថ្ងៃទី ៧ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៧ (“សេចក្តីសម្រេចបើសំណើឱ្យទូលាយក្នុងការដំនីជប្រជាពលរដ្ឋប្រើប្រាស់ ឬអ្នកអាជ្ញាត កទណ្ឌីនឹង S. Milošević, IT-02-54-T, សេចក្តីសម្រេចបើសំណើឱ្យរបស់រដ្ឋអាជ្ញាត សំឡើងទូលាយកំណត់ហេតុស្ថាប់
ចម្លើយ តាមវិធាន ៩៧ ស្តី ថ្ងៃទី ២១ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៧ (“សេចក្តីសម្រេចថ្ងៃ ៩ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៧ អ្នកអាជ្ញាត S. Milošević”),
កម្រិតខ្ពស់ ៥, ៧; អ្នកអាជ្ញាត កទណ្ឌីនឹង Đorđević, IT-05-87/1-T, សេចក្តីសម្រេចបើសំណើឱ្យរបស់រដ្ឋអាជ្ញាត សំឡើងទូលាយកំណត់ហេតុស្ថាប់
ប្រព័ន្ធផ្លូវការ និងកសិករាជការ របស់អ្នកអាជ្ញាត កទណ្ឌីនឹង ៩៧ ស្តី ថ្ងៃទី ២១ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៧ អ្នកអាជ្ញាត កទណ្ឌីនឹង
Karadžić, IT-95-5/18-PT, សេចក្តីសម្រេចបើសំណើឱ្យរបស់រដ្ឋអាជ្ញាត សំឡើងទូលាយកំណត់ហេតុស្ថាប់ និង ប្រព័ន្ធផ្លូវការ
និងកសិករាជការ របស់អ្នកអាជ្ញាត កទណ្ឌីនឹង ៩៧ ស្តី ថ្ងៃទី ២១ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៧ កម្រិតខ្ពស់ ១៤; អ្នកអាជ្ញាត កទណ្ឌីនឹង

ពាន់សម្រេចទូលបយក ព្រមទាំងអនុវត្តតាម (យោងផ្សេងៗបំផុត) នូវគំរូរបស់គុណភាព ICTY ក្នុងការទូលបយកកសុតាងមួយចំនួន ដូចជាថែមឃើយសាក្សី ឬប្រព័ន្ធផារិត ដោយចាំបាច់ ប្រុមិនចាំបាច់ស្ថារដ្ឋរដល់ដោយភាគីខ្លួនទៀត។

៤. បង្កើមធិនីកត្តាតានាដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ៩២ ស្តីន(ក)(១) ដែលគាំទ្រដែលបានទូលបារកំណត់ហេតុ ស្ថាប់ចម្លើយសាក្សី ឬប្រព័ន្ធផារិត ដែលត្រូវបានទូលបយកដោយ អង្គដំនឹងជ្រះសាលាងបួន ក្នុងសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន⁹ វិធាន ៩២ ស្តីន(ក)(២) និងយុត្តិសារស្ថារបស់គុណភាព ICTY ពាន់កំណត់នូវរក្សាតាដែលគាំទ្រដល់ ការដកចេញ កំណត់ហេតុស្ថាប់ចម្លើយសាក្សី ឬប្រព័ន្ធផារិត។ អង្គដំនឹងជ្រះសាលាបស់គុណភាព ICTY ពាន់សម្រេចដូចតាត់ បង្កើមធិនីកត្តាតានាដែលមានចែងក្នុងវិធាន ៩២ ស្តីន(ក) (២)¹⁰ អង្គដំនឹងជ្រះសាលាងបួនអាចពិចារណាទី៖ ក. កំណត់ហេតុស្ថាប់ចម្លើយសាក្សី ឬប្រព័ន្ធ

⁹ ឆ្នាំ ២០០៩ , (“សេចក្តីសម្រេចឆ្នាំ ២០០៩ រឿងកីឡា Karadžić”), កម្រាមណ្ឌ ១ ដល់ ៨, ១០; អ្នអាគ្នា ទទួលនឹង Rasić, IT-98-32/1-R77.2, សំណើរបស់អ្នអាគ្នា សុលិកទូលបយកកសុតាង អនុលាមតាមវិធាន ៩២ ស្តីន, ថ្ងៃទី ១ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១១, កម្រាមណ្ឌ ១១, ១៥ ដល់ ១៦អ្នអាគ្នា ទទួលនឹង Haradinaj et al., IT-04-84bis-PT, សេចក្តីសម្រេចបើសំណើរបស់អ្នអាគ្នា សុលិកទូលបយកប្រព័ន្ធដែលកសុតាង ដើម្បីសិក្សិកម្យដាក់មាត់ អនុលាមតាមវិធាន ៩២ ស្តីន, ថ្ងៃទី ៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១១ កម្រាមណ្ឌ ១១ ដល់ ១៧ ស្តីន ថ្ងៃទីនេះ ចម្លើយកបរស់ណាក់ រៀង សារី ចំពោះសេចក្តីសិក្សិកម្យនៃរបស់សហប្រព័ន្ធដាច់ អនុលាមតាមវិធាន ៩២ កម្រាមណ្ឌ ១១ ពាក់ព័ន្ធនឹង “អន្តាចុសិទ្ធិ” របស់អង្គដំនឹងជ្រះសាលាងបួន ; ការដកចេញពិបាល ហេមរបស់ នូន ជាកម្រាមណ្ឌ ១០ ដែលដកសិក្សិកម្យបើហ្មិងខ្លួនរណ៍ហន្តោះបង្វី រឿងកីឡា Galić, កម្រាមណ្ឌ ១៨ ដល់ ២០១៦ បើទោះបីជាគោលការណ៍ថ្មាប់ដែលបើកយកមកបង្ហាញដោយមេដារពារកី នូន ជាមានមុលដ្ឋានត្រីម្រៃក ដោយ កំណត់វិការពារកីបង្ហាញសេចក្តីសម្រេចរឿងកី Galić ក្នុងលក្ខណៈរឿងកីនេះ៖ អង្គដំនឹងជ្រះគុណភាពកំពូល ក្នុង រឿងកី Galić បានបង្ហាក់ថា ជាការប្រសើរដែលអង្គដំនឹងជ្រះសាលាងបួន ធ្វើការពិចារណាទីបើកត្តាមន្នានុសិទ្ធិ នៅពេលដែលរដ្ឋអាគ្នាស្សោះស្ថិសក្រាសការក្រុងប្រព័ន្ធសម្រារ់ដែលបានទូលបយកតាមវិធាន ៩២ ស្តីន នៅក្នុងរឿងកីនេះ ដែលពាក់ព័ន្ធ ការទូលបានស្ថាប់អ្នអាគ្នា សម្រេចបើហ្មិងខ្លួនរណ៍ហន្តោះបង្វី នូន ជាកំណត់វិការពិចារណាទីកត្តាមន្នានុសិទ្ធិ នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចបស់ខ្លួន ក្រោម៖មេដារពារកីនិងបានពិចារណាទីកត្តាមន្នានុសិទ្ធិ នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចបស់ខ្លួន ក្រោម៖មេដារពារកីនិងបានបង្ហាញបង្ហាញបង្ហាញបង្ហាញ អង្គដំនឹងជ្រះគុណភាពកំពូល បានបង្ហើលសំណើរបស់រឿងកីអង្គដំនឹងជ្រះសាលាង ដូចរឿងបង្ហាញរឿងបង្ហាញបង្ហាញបង្ហាញបង្ហាញ (សេចក្តីសម្រេចបើហ្មិងខ្លួនរណ៍ហន្តោះបង្វី នូន កម្រាមណ្ឌ ១៩)៖ សម្រាប់សំអាងហេតុចាំងអស់នេះ ព្រមទាំងសំអាងហេតុ ដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងបង្ហាញបង្ហាញបង្ហាញបង្ហាញបង្ហាញ អង្គដំនឹងជ្រះគុណភាពកំពូល បានបង្ហើលសំណើរបស់រឿងមកឲ្យអង្គដំនឹងជ្រះសាលាង ដូចរឿងបង្ហាញរឿងបង្ហាញបង្ហាញបង្ហាញបង្ហាញ (អ្នអីដែងទំនាក់នាក់ កម្រាមណ្ឌ ២០)។

¹⁰ សេចក្តីសម្រេចបស់អង្គដំនឹងជ្រះសាលាងបួន កម្រាមណ្ឌ ២៤។

¹⁰ វិធាន ៩២ ស្តីន(ក)(២) ដែងពីកត្តាតែនាដែលរារាំងមិនចិត្តទូលបយកកំណត់ហេតុស្ថាប់ចម្លើយសាក្សី ដែលគុណចាំងពោះរួមមាន៖ ក. មានដែលប្រយោជន៍សារណេះយ៉ាងសំខាន់ចំពោះកសុតាងដែលមានមនឹល ដែលត្រូវធ្វើការបង្ហាញដោយត្រូវមាត់ ខ. កាតិ ដែលជាតាស់រាជបង្ហាញថា លក្ខណៈ និងក្រោកនៃថ្ងៃយើរការដោយចំណុចចិត្តបាន បុច្ចាត់ តម្លៃក្រសួងក្រុម តីលើសវិសាងការបស់រឿង សារី ចូលរួមជាមួយការដកចេញពិបាល ហេមរបស់ នូន ជាមាន

ចារីត និងភាយជាកសុពាណិជ្ជកម្មបន្ទាត់ជាបន្ទាត់ និងសកម្មភាពរបស់ខ្លួនក្នុងក្រោមបន្ទាត់ជាបន្ទាត់ ប្រចាំមនុស្សដែលអាចជាបន្ទាត់ និងសកម្មភាពរបស់ពួកគាត់ គឺជាបន្ទាត់ និងសកម្មភាពដែលជនជាបន្ទាត់ ត្រូវបានធ្វើប្រកាសជាមានការទទួលខុសត្រូវ¹¹ និង ៩. កសិកជាងដែលបាក់ពួកគាត់និងបញ្ជាផីសំខាន់ និងកំពុងបន្ទាត់ រវាងភាគីទាំងអស់ដែលបាក់ពួកគាត់ចិត្តចិត្ត ឬនៅខាងក្រោម¹² និង/ឬ ៩. កសិកជាងដែលសំខាន់ស្របជាបន្ទាត់ក្នុងក្រោមបន្ទាត់ជាបន្ទាត់បុគ្គលិក ម្នាក់ដែលជនជាបន្ទាត់ត្រូវបានធ្វើប្រកាសជាមានការទទួលខុសត្រូវ ដោយជនទេនៃគឺជាមនុស្សដែលជិតស្ថិតិនឹងជនជាបន្ទាត់¹⁴។

៣. ដោយសារតែអ្នកដំនឹងដំបូងទទួលយកវិធាន និងយុត្តិសាស្ត្របែតុលាការ ICTY ត្រូវការទទួលយកកំណត់ហេតុស្តាប់មីយោសាក្ស និងប្រធានាឌារីត “ដោយអនុលោមថ្លែកាមវិធាន និងការអនុវត្តកម្រិតអនុរាជាតិដែលបាក់ពួកនានា”¹⁵ អ្នកដំនឹងដំបូង ត្រូវត្រូវទទួលយកនៅ

តែម្ច៉ែនភាគីជាងរបស់ថ្មីយោនេះ ឬ ៩. មនកភ្លាមដែលដើរចិត្តបញ្ជីសម្របស្ថាប់សាក្សមកបង្ហាញនូវស្របតាមរបាយរាល់។

¹¹ សេចក្តីសម្រេចបែងឱ្យដើរបាក់បន្ទាត់ក្នុងក្រុង Galic កម្រាមណ្ហ ១៣; សេចក្តីសម្រេចឡើង ២០០៨ ជីវិក Karadžić Karadžić កម្រាមណ្ហ ៨; អាជ្ញាត កទល់នឹង Lukić & Lukić, IT-98-32/1-T, សេចក្តីសម្រេចបែងឱ្យដើរបាក់រដ្ឋអាជ្ញាត សំពិរទទួលយកភ្លាមជាង តាមវិធាន ៩៧ ស្តីពី, ថ្ងៃទី ២៧ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៨ និង ២០០៩ ជីវិក Lukić), កម្រាមណ្ហ ១៩។ ស្ថិតិមិនដែលដោយ រដ្ឋអាជ្ញាត កទល់នឹង Karadžić, IT-95-5/18-T, សេចក្តីសម្រេចបែងឱ្យដើរបាក់រដ្ឋអាជ្ញាតសំពិរទទួលយកភ្លាម Milan Tupajić ដើរសម្រួលក្នុងមុន្តាប់មាត់ អនុលោមតាមវិធាន ៩៧ ស្តីពី, ថ្ងៃទី ២៨ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១២ (“សេចក្តីសម្រេចឡើង ២០០៨ ជីវិក Karadžić”), កម្រាមណ្ហ ១៨។

¹² ស្ថិតិមិនជាមានការណ៍ សេចក្តីសម្រេចខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៩ ជីវិក S. Milošević, កម្រាមណ្ហ ២៩ ឯណ៍ ២៥; សេចក្តីសម្រេចថ្ងៃទី ១១ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៩ ជីវិក Đorđević, កម្រាមណ្ហ ៧; សេចក្តីសម្រេចឡើង ២០០៨ ជីវិក Karadžić, កម្រាមណ្ហ ៨; សេចក្តីសម្រេចឡើង ២០០៨ ជីវិក Lukić, កម្រាមណ្ហ ២០។

¹³ សេចក្តីសម្រេចបែងឱ្យដើរបាក់បន្ទាត់ក្នុងក្រុង Galic កម្រាមណ្ហ ១៣, ១៦; សេចក្តីសម្រេចថ្ងៃទី ១១ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៨ ជីវិក Đorđević, កម្រាមណ្ហ ៦; សេចក្តីសម្រេចឡើង ២០០៨ ជីវិក Karadžić, កម្រាមណ្ហ ៨; សេចក្តីសម្រេចឡើង ២០០៨ ជីវិក Lukić, កម្រាមណ្ហ ១៩; រដ្ឋអាជ្ញាត កទល់នឹង Martić, IT-95-11-T, សេចក្តីសម្រេចបែងឱ្យដើរបាក់រដ្ឋអាជ្ញាតសំពិរទទួលយកប្រធានាឌារីត អនុលោមតាមវិធាន ៩៧ ស្តីពី(យ) និង ៩៨ របាយការណ៍អ្នកដំនឹង អនុលោមតាមវិធាន ៩៨ ស្តីពី ថ្ងៃទី ១៣ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៩ (“សេចក្តីសម្រេចជីវិក Martić”), កម្រាមណ្ហ ១៩។

¹⁴ សេចក្តីសម្រេចបែងឱ្យដើរបាក់បន្ទាត់ក្នុងក្រុង Galic កម្រាមណ្ហ ១៣; សេចក្តីសម្រេចថ្ងៃទី ១១ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៩ ជីវិក Đorđević កម្រាមណ្ហ ៦; សេចក្តីសម្រេចឡើង ២០០៨ ជីវិក Karadžić, កម្រាមណ្ហ ១០; សេចក្តីសម្រេចឡើង ២០០៨ ជីវិក Lukić, កម្រាមណ្ហ ១៩; សេចក្តីសម្រេចជីវិក Martić, កម្រាមណ្ហ ១៩។

¹⁵ សេចក្តីសម្រេចរបស់អ្នកដំនឹងដំបូង កម្រាមណ្ហ ២៥។

សាក្រើនោះឡើយ²² ដែលនេះជាការបងិសជមិនដូចខាងក្រោមនៃការពារភាគក្នុងការបណ្តាក់ដោយ
ប្រើវិធីសារត្រួតបញ្ជាការនៅក្នុងខាងក្រោមនៃការដែលមានក្នុងដំណឹងការសុំបងដោត ហើយនឹងមិនអាចជួយ
ឡើប្រកសិរឡើងណែលសំណុំប្រើប្រាស់អាមេរិក តាមរយៈការផ្តល់កសិកាសដោយបន្ទុក ដែលវួរ
ទាំងចំណួនប្រជាធិបតេយ្យសាក្រើ²³ទេ។

៤. អ្នកសុំបងដោតរបស់ ក.ស.ច.ស ធ្វើការរៀបចំកំណត់ហេតុសង្គមនៃការស្ថាប់ចំណួនសាក្រើ ដែល
បន្ទាប់មកកំណត់ហេតុនេះត្រូវដាក់ច្បាប់ឡើងសំណុំប្រើប្រាស់ ដើម្បីឲ្យភាគីទានា និងអង្គដំឡើងម្រោះសាលា
ដំបូង ប្រើប្រាស់ក្នុងសំណុំរោគ។ ដូចដែលមែនជាការពារភាគបង្ហាញដែលវារួមមកហើយ កំណត់
ហេតុសង្គមជាថ្មីនៃការស្ថាប់ចំណួនសាក្រើ ដែលនឹងត្រូវក្នុងលើកក្នុងសំណុំរោគ។ បាន

²² សូមមើល ដីកាសម្រោចធ្វើការប្រាមាន ដាយអនុវត្តតាមវិធានពាណ ថ្ងៃទី ៣៨ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១០ D367 កម្រិតទូទៅ ឬ ឯ៌
ទៅ “សហគោរក្រមសុំបងដោតកម្មសំណុំរោគ” សហមែនីការពារភាគី នៅក្នុង សាក្រើ ព្យាយាយសំណុំរោគដំឡើងដោយ
សូវរបស់ខ្លួន តាមរយៈការប្រាមានចោលមិនអនុវត្តប័ណ្ណម្នាប់ សុវត្ថិភាព ដែលក្នុងនេះ ដំណឹងការនៃក្នុងសុំបងដោត ហើយការប្រាមាន
សំបាលជាការពារភាគី ឡើង សាក្រើ ថា ពួកគេត្រូវបានបាយការតាមទីនំបង្ហាញក្នុងសុំបងដោយខ្លួនឯងទេ ហើយការបំពេនឡើង
ដីការបាយការតាមទីនំ និងប្រុងមុខនឹងការដាក់ទណ្ឌកម្ម។ លិខិតរបស់ ក.ស.ច.ស ធ្វើឯង មែនជាការពារភាគី នូន ជារៀបចំ
ចំណួនប្រជាធិបតេយ្យរបស់ណាក ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៧ ពាក់ព័ន្ធលើអនុសកម្មរបស់សុំបងដោយបន្ទុកបាការ ថ្ងៃទី
១០ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៥, A110/I, ទី២ ២១

²³ ផូយទៅវិញ នៅតុលាការ ICTY ដែលជាប្រព័ន្ធផីកទាំងដោយការបំពេនឡើងក្នុងបានផ្តល់មែនជាការពារភាគីរបច្ឆាប់ចំណួនដោយការ
សុំបងដោយខ្លួនឯង ហើយនឹងប្រមូលនូវកសិកាស វួរទាំងចំណួនប្រជាធិបតេយ្យសំណុំរោគ នៅតុលាការ ICTY ដាយសារពេត់
អយ្យការមោនបន្ទុកនៅក្នុងបង្ហាញកសិកាស អយ្យការធ្វើការថាជាប្រការៗមួន ហើយបន្ទាប់មកខេិបមែនជាការពារភាគី ។ សូមមើល
វិធាន ធនធាន(ក) នៃវិធានរបស់តុលាការ ICTY, សំណើសុំឲ្យអង្គដំឡើងម្រោះសាលាដំបូងដើរដំឡើងដំឡើងឯង ០០៧
ដាយអនុវត្តតាមវិសោធនកម្មនិងដែលបានផ្តើស ិនសំណើសុំថាគារបង្ហាញនៃបំដើរដាក់សម្រារ៖សម្រាប់រឿងបំ
សរុបការ ថ្ងៃទី ២៨ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១១ កម្រិតទូទៅ ១៨។ ស្ថាប់អយ្យការធ្វើការប្រើសំណើសុំថាតើត្រូវសុំបងដោតដើរដំឡើងឯង
ដីការបានប្រការៗដើរដំឡើងឯង ហើយជើសរើសកសិកាសដែលខ្លួនចង់ប្រមូលបង្ហាញ ព្រមទាំងបែបបទក្នុងការប្រមូលកសិកាស
សាក្រើដែលខ្លួនចង់ស្ថាប់ចំណួន បទបានប្រការៗដើរដំឡើងឯងដើរដំឡើងឯង ព្រមទាំងប្រើសំណើសុំថាតើត្រូវសុំបង
កសិកាសដែលខ្លួនចង់បង្ហាញនៅក្នុងសំណុំរោគ។ សូមមើល Patricia M. Wald, តុលាការប្រហែលណ្ឌភាពដើរដាក់សម្រាប់អតិថិជន
ប្រទេសបូឌីបាម្មរី បានពេញរួមហើយ៖ ការសង្គមទៀតដើរដំឡើងរក្សាជាប់ប្រចាំថ្ងៃ របស់តុលាការអនុវត្តដាក់មួយ, 5 WASH.
U. J. L. & POL'Y 87, 99-101 (2001). មែនជាការពារភាគី មានឯករាជ្យការព្រហ្មការបង្ហាញដើរដំឡើងឯង ក្នុងការសុំបងដោយខ្លួន
ឯង ក្នុងការសុំបងដោយខ្លួនឯង និងបង្ហាញនៅក្នុងសំណុំរោគ។ សូមមើល John R.W.D. Jones, *The Gamekeeper-Turned-Poacher's Tale*,
2(2) J. INT'L CRIM. JUST. 486 (2004)។

ក.ស.ព. ចាន់ស្ថីសុចិត្តទូលបយកន្លែកកំណត់ហេតុស្ថាប់ចម្លើយសាក្សី និងប្រពិចារិត ជាង ១៥០០ ឯកសារ ដីនីសចិត្តការផ្តល់សក្ឍីកម្មដោយផ្ទាល់មាត់²⁷។ ក្នុងនាមជាអ្នកស្ថីសុជាក់បញ្ចប់កសារទាំង អស់នេះ ក.ស.ព មានការកិច្ចក្រុងការបង្ហាញថា ផ្តល់កណ្តាលខ្លួនកំណត់ហេតុស្ថាប់ចម្លើយសាក្សី និង ប្រពិចារិត ដែលខ្ពស់ជូនដោរការងារទូលបយកបាន ឬដោយការកិច្ចក្រុងការបង្ហាញថា ឯកសារទាំងនេះជាប្រព័ន្ធឌីជីថាមពេលបាន ទូលបយកយុត្តិសាស្ត្ររបស់គុណភាព ICTY ពាក់ព័ន្ធដែលដៃចុះការទូលបយកកំណត់ហេតុស្ថាប់ ចម្លើយសាក្សី ដីនីសចិត្តកិច្ចក្រុលប់មាត់នេះ²⁸ អង្គដំនុះជាប្រព័ន្ធដែលបាន កើតឡើង ក្នុងបញ្ហាមួយនេះដែរ²⁹។

ហេតុអង្គេះ សម្រាប់ភាគ់សំរាងហេតុអង្គាបញ្ចប់ក្នុងមករើយ មេដារីការពារក្តី ដោយក្តីគារព ស្តូម៖

ក. ចូលរួមជាមួយការផ្តើមបាបជាប់មរបស់ នូន ជាទីនិងសេចក្តីផ្តើមបែន្ទូមរបស់សហគ្រោះរាជ អាជ្ញា សុជាក់កំណត់ហេតុនៃការស្ថាប់ចម្លើយសាក្សី និងប្រពិចារិតនៅថ្ងៃនេះមុខអង្គដំនុះជាប្រព័ន្ធ។

ខ. ស្ថីសុចិត្តអង្គដំនុះជាប្រព័ន្ធដែលអនុវត្តនក្ខានិត្តិវបស់ខ្លួន នៅពេលធ្វើការសម្រេចចាត់ឡើ ត្រូវទូលបយក ឬមិនទូលបយកកំណត់ហេតុស្ថាប់ចម្លើយសាក្សី ឬប្រពិចារិត ដែលអាចទូលបយក

²⁷ សំណើរបស់សហគ្រោះរាជអាជ្ញា ស្ថីសុចិត្តទូលបយកចម្លើយសាក្សី ពាក់ព័ន្ធនិងការផ្តាស់ចិត្តបែន្ទូម នៅដំណាក់កាលទី១ ឆ្នាំ ១៩ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៧ E208, សំណើរបស់សហគ្រោះរាជអាជ្ញាសុចិត្តទូលបយកចម្លើយសាក្សីនានាដែលទាក់ទងនិង ដំណាក់កាលទី២ នៃការផ្តើសម្រាប់ជាន់ និងបញ្ហាកសុតាមផ្លូវក្រោះ ជាមួយឱ្យបានមួយនៅពីរ និង ឧបសម្ព័ន្ធ IV សាធារណៈ: ឆ្នាំ ៤ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៧ E208/2, សំណើបែន្ទូមរបស់សហគ្រោះរាជអាជ្ញា ដើម្បីការកំណត់ថ្ងៃនេះមុខអង្គដំនុះជាប្រព័ន្ធ នូវកំណត់ហេតុជាមួយលក្ខណ៍អក្សរ និងប្រពិចារិត ជាមួយនិងឱ្យបានមួយនៅពីរ ១-១៦ ឆ្នាំ ២០១៧ E96/8។

²⁸ សេចក្តីសម្រចចរបស់អង្គដំនុះជាប្រព័ន្ធ កម្រាមណ្ឌ ២០ ដល់ ៣៣។

²⁹ រដ្ឋអាជ្ញា ទទួលឯកិច្ច Prlić និងអ្នករដ្ឋ, IT-04-74-T, សេចក្តីសម្រចបែការទូលបយកសុតាម អនុមាមតាមវិធាន ៩៧ ស្តីសុ (ក) នៃវិធាន (Brix-Andersen), ឆ្នាំ ២០០៨ មករា ឆ្នាំ ២០០៨ កម្រាមណ្ឌ ១៥៧ ស្តូមមើលដឹងដោរ សេចក្តីសម្រចឆ្នាំ ២០១៧ ឯករាជក្រឹតា Karadžić, កម្រាមណ្ឌ ១៨ (ដែលថា ផ្តុកដែលបានការិយលប់ OTP នៃសក្តីកម្មុមទេរបស់សាក្សី ពាក់ព័ន្ធដែល និងអង្គភី និងសក្តីកម្មភាពរបស់ជាប់ថានៅ ប្រមាណចំនួន និងសក្តីកម្មភាព របស់ ស្ថាប់ ឬក្រោម ដែលបានបញ្ជាក់ថានៅ ឯករាជក្រឹតៗ និងសក្តីកម្មភាពរបស់ជាប់ថានៅ “មិនមានការប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ និងដើម្បីបានចាតានៅគោរពតាមវិធាន ៩៧ ស្តីសុ”); រដ្ឋអាជ្ញា ទទួលឯកិច្ច Bagosora និងអ្នករដ្ឋ, ICTR-98-41-T, សេចក្តីសម្រចបែការទូលបយកចម្លើយសាក្សីដែលស្ថាប់ ឆ្នាំ ១៩ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៨ កម្រាមណ្ឌ ១៨។

បាន និង/បុម្ចាគើតព្រៃតម្រូវប្រើប្រាស់ក្រឹមកបដាក់ពាណិជ្ជកម្មនៅថ្ងៃចំណោះមុខអង្គភ័ណិជ្ជកម្ម៖ដើម្បីធ្វើការស្លាឯដោយ
ដោល ប្រអភ័ណ និង

គ. នគរូបីអង្គភ័ណិជ្ជកម្ម៖សាលាបន្ថែម បង្កាប់ ក.ស.ន ឬរួចដំណឹងដល់អង្គភ័ណិជ្ជកម្ម៖ និងភាគី
ដែលពាក់ព័ន្ធ អំពីចំណោកណាមួយនៃកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សី និងប្រពិចាឯកដែលខ្លួនបាន
ផ្តើស្ថិត ហើយដែលខ្លួនដើរការការងារទូទាត់របស់យើងខ្ញុំដោយក្នុងគោរព

សូមទទួលយកនូវការដាក់និងកសាររបស់យើងខ្ញុំដោយក្នុងគោរព

អារ៉ា ឈ្មោះ

Michael G. KARNAVAS

សហមេដារីការពារក្នុង ឈ្មោះ សារី

ធ្វើនៅការដាក់នឹងក្នុំដោយ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្ងៃទី ២១ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៨